

Szerkesztőség és kiadó hivatal

PROF. SIMONFFY-ház a város-házával szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Értesítési pénzek és a kiadás körüli panaszkok, valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők.

Rémmentelen levelek csak ismert kezektől fogadhatók el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen napokonként, a vasárnap és péntek kivételével.

X. évfolyam. 1883.

Debreczen. Szombat, május 19.

96. szám.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 ft — 10
Félévre	5 ft — 5
Negyedévre	2 ft 50 — 2
Egy hóra	1 ft — 1

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitorsor egyszeri beigtatásért 5 kr. Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr. Nyiltér 4 hasábos petitorsort 20 kr.

Egy tévedt ember.

—z— Menjünk ezért koronázni Moszkvába! Erre is azt mondaná az egyszerű magyar ember, hogy: „De már ha Moszkvába kell menni, akkor majd csak itt-hon maradok.” És nagyítás nélkül elmondhatjuk, alig képzelhető műveltebb ember Európában, ha csak öngyilkossági szándéka nincs, ki ha a muszka czársággal megkínáltatnék azt minden meggondolás nélkül elfogadná. Bizonyosan ki-kötmé magának: előbb hadd beszéljek a feleségemmel. És nincs olyan asszony, ki férjétől megszabadulni nem akar, hogy ezen tisztesség elfogadásába beleegyezzen, értvén hogy a czársággal járna a Sándor czár helyzete is. Erről az ezer milliomos nagy hatalmu uri emberről igazán elmondhatjuk mai napság: hogy nem igen vannak irigyei!

Fényben, pompában, aranytól, drága kövektől ragyogva; fejedelmeket képviselő fényes seregtől, csillogó szolgálkól körülvéve; emberi ész által kigondolható fényűzés közepett; harangok zugása, ágyúk bömbölése által kísértetve; belát-hatatlan aranyos kocsisorok előtt, szárnyaikat csattogató vérfoltos diadalmi lo-bogók után, virág uton, koszoru eszben fog haladni ő, és e pompát, e fényt, e ragyogást, alig fogja irigyelni tőle vala-ki. A kik reá gondolnak inkább száun-ják; a csatamezők jeltelen hantjai alatt porló elesetiek, a bitófa kötele által ki-végzetek, a Sziheria olombányáiban nyó-gó elítéltek szülei, rokonai, barátai, — átkozzák, de nem irigyi senki sem. Mi-ker a „hurrah” felhangzik; mikor az or-gona mélabus hangja megzendül; mikor a tönjén dies felhője százezernyi gyer-tya lángjától átragyogottan veszi őt kö-rül; mikor a szentté avató korona hom-lokát fogja ériuteni, a császárrá létnék ezer legmagasztosabb pillanatában lesz ő a legboldogtalanabb ember! Akkor lesz a leghalványabb; akkor fog a halálve-rejűk gyöngyözni homlokáról; akkor fogja átszenvedni a halál-félelem azon kinját, melyet elődei alatt annyi milliók

s alatta már annyi százak átéreztek! Ez a praedestinatio!

És ő szenved; és ő fél; és ő remeg. Hordja a rémtetnek és bizonytalan halál pillanatának terhét; meghagyja dermesztési vérét; kiállja a legkegyetlenebb nap kegyetlenül kínzó óráit; kiteszi magát a szétszóratatásnak, hogy még szívének darabjai is, szétfreese-gjenek; holott egy rázkódás, lehullna róla ez az elátkozott mez, eltűnnék szem elől minden feketekép, nem látna többé maga előtt rémes szemmel, rémes arcot; egy mosollyá változék át a vilá-g; milliök örömeinek hosánája emelné őt azon istenség felé, mely felé nem fogja emelhetni a korona, s hova nem fog el-juthatni mai köntösében sem gyalog, sem lóháton; csak ezt a szót kellene kimon-dania: alkotmány!

És meghasadna a hajnal, pirkadna előtte egy új és boldog élet, és szeret-tjeinek arca.

De ő ezt a szót nem mondja ki. Azt hiszi, hogy akkor nem lenne birodalma, pedig most nincs, azt hiszi, akkor nem lenne népe, pedig most nincs; azt hiszi, akkor nem lenne hatalma, pe-dig most nincs. Egy hite azonban bizo-nyosan teljesülne, az a hite, hogy nem félnek többé: — hanem szeretnék. Es ezért, hogy ne szeressék, hanem féljék, eltűr mindent, elszenved mindent és ki-teszi magát mindennek. Ettől a szótól „a nép szeretete”, — jobban remeg mint a moszkvai templom reá dülésétől, a ni-hilisták pokolgépeitől és a világnak sar-kából való kifordulásától, mert a Ro-manowok hagyományos politikája előtte az ige, félelmet terjesztve uralkodni, nem az isten szava: a nép szeretetével uralkodni. Ez az ő tévedése: nem ismerni fel a jelent.

Halad és változik az emberiség, de ő maradni akar az ősök hagyománya mellett, és azt hiszi a közönség, hogy a földgömb forgását meg fogja akadályoz-hatni. Nem akar megrázkódní hogy újja szülessen, nem akar megrázkódní, hogy terheitől szabaduljon, nem akar megráz-

kódní hogy boldogságot árasztson és boldog legyen. Hát lehet, majd a temp-lom fogja magára vállalni a megrázkó-dás szerepét, hogy oltárával nyomja el a Romanow sarjadékot koronájával és ha-gyományával egyetemben.

— A hatósági engedély nélkül tartott táncszünetek után járó illetékek és elmarasztalási összegek beszedése körül követendő eljárást, a belügyminiszter a törvényhatóságokhoz intézett körendelettel szabályozta: Mindazon esetekben, midőn táncszünetek — vagy a törvény 7 §-ban felsorolt egyéb előadások, mulatságok és látványosságok az idézett törvény 10. §-ban említett hatósági engedély kieszközlésének — illetőleg ezen §. 2. bekezdésében előirt bejelentésnek elmulasztása mellett rendeztetnek, — az illető hatósági tisztviselő, illetőleg községelöljáróság által, a jövődeki kihá-gást elkövető fél ellen, a szabályszerű, hiva-talos lelet nyomban felvétessék és az illeté-kes pénzügyi igazgatóságnak további megfe-lelő intézkedés végett azonnal megküldessék.

A debreczeni iparoskörrel.

Megpendült az eszme, hozzá láttak a nagy munka kivitele, az iparoskör létesíté-séhez s ime közel fél éve minden csak pa-piron hever.

A türelem apadni kezd, az intézők esig-alában haladnak, várva-várják talán azt, hogy mikor fog a kör eszméje végleg el-szunynyadni?

„Miért e közönyösség ezen lassúság? Avagy talán oly valami új a nap alatt ezen eszme valóstítása, hogy ahoz évtizedek kel-lenek? korántsem. Alakuló közgyűlés kell. Alapszabály megerősítése illetőleg a már ki-dolgozva levő munka megbirálása elfogadása vagy módosítása és akkor meg van minden, elérve egyelőre a cél, lefektetve az iparos kör alapja, mert addig célt tévesztett dolog minden.

Különös, hogy az intézők egyre csak azt hangoztatják, hogy aláírók még kevesen vannak, illetve a létszám még nincsen meg! Mi meg erre azt feleljük, hogy igen is meg-van, mert az iparoskör eszméjének már igen szép számu harcosai vannak; s erős hitünk

és meggyőződésünk, hogy még több fog lenni, ha az alapszabályok közgyűlésileg elfogad-tatván felsőbb helyen megerősítést nyernek.

Minek tehát tétovázni, oly laayhán mun-kálkodni? Gyors intézkedés és eljárásra van itt szükség, mert ha tovább is így haladnak, minden eddigi eszelekvés sikertelen maradt.

Ezzel korántsem annak kívánunk kife-jezést adni, hogy talán türelmünk kezd el-fogygni, csak azt kívánjuk jelezni: hogy mi mielőbb akarjuk életbe léptetni az iparoskört, igen mert érezzük a mint éreztük már régen annak szükségességét, és fölhívjuk az intéző bizottságot, hogy ne odáigzassa tovább to-vább a dolgot hanem vagy mondja ki hogy: a karja és tudni fogja keresz-tül vinni a kör megalakítását vagy pedig ez idő szerint nem tart-jja azt kivitetőnek (?) mit pedig ös-merve a körülményeket, feltételezni egyál-talán nem merészkedünk.

Több iparos.

A m. tud. academia választásai.

Budapest május 8.

A mai összes ülés után Lónyay Menyhért gróf indítványára az ülés el-határozta, hogy ezuttal mind az 5 üresedés-ben levő igazgatósági helyet betölti. Megvá-lasztattak az igazgatóságba: Gyulay Pál, Hunfalvy Pál, Zichy Antal, Széchenyi Béla gr., és Szily Kálmán. Ezután a tagok vála-ztására került a sor.

A II. osztály kizárólag levelező ta-gokat ajánlott, melyek valamennyien megvá-lasztattak. Ezek Pulszky Károly, Kövöry László, Csontosy János, Láng Lajos, br. Nyáry Jenő és Thallóczy Lajos.

A harmadik osztály jelöltjei szintén mind megválasztottak és pedig br. Eötvös Loránt, Fodor József, Hunyadi Jenő rendes tagokká, továbbá dr. Entz Géza és Klein Gyula levelező tagokká.

Az I. osztály első sorban két tisz-teleti tagot ajánlott: Jókai Mór-t és gr. Kun Gézát. Mikor a főtitkár Jókai a nevé-t említette, zajos éljenzés hangzott fel a terem-ben s általános volt a vélemény, hogy Jókai egyhangulag fog tiszteleti taggá megválasz-tatni. Azonban csak 33 szóval 5 ellenében választották meg, gróf Kun Gézát pedig 29 szóval 10 ellenében. Megválasztottak továbbá

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája.

KÖNYVES TÓTH KÁLMÁN.

Könyves Tóth Kálmán újonnan választott nagynevű lelkészünk holnap dél-előtt tartja az ispotályi ref. templomban be-köszöntő egyházi szónoklatát.

Tartozó kötelességünknek ösmerjük e napon tehát olvasóinknak bemutatni azt a férfit, kire a debr. ref. egyház, mint egyik diszere tekint. Kedves feladat ez nekünk, s e sorok bizonynyal kedves olvasmányul fog-nak szolgálni, hiszen oly jeles férfiú élet-rajzi adatait, munkakörét sorolja el, kit a legszivesebb, a legmélyebb „isten ho-zotttal” üdvözlöztünk körünkben.

Könyves Tóth Kálmán az angol, fran-czia és hollandi irodalom alapos ismerője, ezek folyóiratait figyelemmel kísérve, sok közérdekű, mulattató és ismeretterjesztő cik-keket vett s dolgozott át a mi viszonyainkhoz alkalmazva s közlé azokat a lapokban vagy adta önálló kötetekben, művelve e mellett az egyházi — különösen predikáció — iro-dalmat is.

Született 1837-ben Debreczenben, hol atyja Mihály, egyh. író, ez időben lelkész-kedett. Anyját Medgyaszay Esztert, 9 éves korában elvesztvén, három kisebb testvérével árvaságra jutott. A szabadságharc alatt apja a 11 éves gyermeket a szatmári katonai in-tézetbe adta; innen azonban a szabadság-harc gyászos vége után apja fogságra jut-ván, ő és három testvére könyörületes roko-noknál találtak menedéket. Első gymnasiumi osztályait jó sikerrel végezte, s ugyanekkor saját szorgalma által a német, francia és angol nyelveket is elsajátítá. Az érettségi

vizsgálatot megadván, hajlamának megfelelő-eg, a lelkészi tanulmányokra szánta magát. Apja 9 évi várfogság után, ekkor szabadult ki, s ő maga is szűk anyagi körülmények közt élvén: Kálmán egy ideig ingyenes táp-intézetben nyert élelmezést s ruháját abból került ki, hogy a kollegium ügyvédénél ír-noki minőségben szolgált. Aztán magánnevelé-séggel tartotta fenn magát. Már ekkor kez-dett foglalkozni az irodalommal, Munkási Kálmán álnév alatt egy két kötetes francia regényt ritka szabotossággal fordított ma-gyarrá, továbbá népies meséket írt, melyek több kiadást értek, a kiadónak jól jövedel-mezték, de neki vajmi kevés anyagi hasznot nyújtának! Befelejvén szülőhelyén, Debre-czenben, theologiai tanulmányait, egy évet a Szepességben (Felnán) töltött, honnan — miután még a holland nyelvet is elsajátítá — debreczeni ösztöndíjjal az utrecht-i egye-tremre ment, (1861-ben), majd Páris és Lon-donban is fél-fél évet tölte, mely utóbbi he-lyen néhai Vukovics Sebő volt az ifju párt-főgoja. Végre Olaszországon át 1863. nyarán hazra került Karczagra, hol atyja ekkor lel-készkedett. Még azon év őszén, lelkészvá-lyára Kun-Szt.-Miklósrá. Ez évben lépett há-zasságra Budaházy Vilmával, egy szép mű-veltségű nővel, ki férjét irodalmi munkálódá-sában is segíti. Kun-Szt.-Miklósról Laczhá-zára ment át 1866-ban, melyet a nagyobb Karczag egyhangu meghívására sem ha-gyott el, hanem most Debreczen város meg-hívásának engedett.

Önálló munkái: 1. Még tanuló ko-rában Munkási Kálmán név alatt fordítá Paul de Kock „Három nadrágu ember” című regényét, 1859-ben. — 2. Ugyanez évben „Tündér világ.” Válogatott mesék gyűjtemé-

nye. (4-dik kiadás.) Budapest, 1875. Légrády testvéreké. (4-r. Színezett képekkel. 101 l.) — 3. Egyházi beszédek különféle alkalmakra. Debreczen 1871. Telegdi L. 8-r. 190 l. — 4. Önéletrajz, élet- és jellemrajzokban. Smiles nyomán a hazai viszonyokhoz alkalmazva. 2 kötet. Budapest, 1873. Légrády testvérek. 8-r. 388 l. (2-dik képes kiadás u. o. 1879. 8-r. 397 l.) — 5. Jellem. Smiles nyomán a hazai viszonyokhoz alkalmazva. Budapest, 1874. Légrády Testvérek. 2 kötet. 8-r. 458 l. (2-dik kiadás sajtó alatt.) — 6. A reformáció története Magyarországon. Tan-könyv az ismétlő iskolák számára. A solti ref. egyh. megye megbízásából... Pest, 1875. Kiadja Petrik Géza, 8-r. 35 l. — 7. A korporsónál, halotti imák. Budapest, 1876. Franklntársulat, 8-r. 246 l. 8. — Takaré-kosság. Smiles nyomán a hazai viszonyokhoz alkalmazva. Budapest, 1878. Légrády test-vérek. 8-r. 388 l. — 9 a hit temploma. Egy-hazi beszédek Spurgeon nyomán. I—II kötet. Budapest, 1881—1882. (Az első kötet 2-ik kiadást ért meg azon évben.)

Kisebb füzetekben egyházi beszédek ki-való alkalmakra: 1) „Miért maradok a prot. egyház hive?” (A pápai tévmentesség ellen, különlenyomat a Prot. Tud. Szemléből 1869.); 2) „Siri beszéd özv. Ács Gergelyné felett. Pest, 1869; 3) A rokkant honvédek menháza. Egyházi beszéd. Debreczen, 1870; 4) „Az ur szolgájának szerelme.” Egyházi beszéd. Deb-reczen, 1871. Emléklül könyomatta a laczházi ref. gyülekezet; 5) „Élet a siron tul.” Kovács Lajos, laczházi tanító-káplán sirjánál. Székesfehérvár, 1875; 6) „Futkározó hamis atyafi, vagy a lelezárott nazarénus.” Nép-szerű elmélkedés. Debreczen, 1880. 8-r. 19. l. A hirlapokban s egyébütt megjelent dol-gozatainak sorát adni lehetetlen, rendes

munkatára lévén Könyves Tóth Kálmán 1872 óta majd minden fővárosi nevezetesebb lap-nak, különösen ifjusági folyóiratoknak, A Va-sárnap Ujság s melléklapjai (Világ-Krónika, Képes Néplap) Magyarország s a Nagyvilág, Fővárosi Lapok, Magyar Bazar, Lányok Lapja, Hasznos Mulattató, Czelder Néplapja a „Va-sárnap” minden számban hozták a részint eredeti neve, részint K. T. K., továbbá Laczházi név alatt közleményeit. Négykéze dol-gozik. Rendkívül szapora termékenység. Dol-gozatai részint eredeti elbeszélések, tárcza-cikkek, részint külföldi lapokból átvett ismeretterjesztő vagy mulattató közlemények-ből áll. Erdeme nem is az ephemer dolgoza-tokban, hanem önálló egyházi munkálataiban s még inkább a Smiles után átdolgozott mű-vekben van, mely utóbbiak hatását bizonyítja ezen, a jelen irodalmi viszonyok közt való-ban ritka esemény, hogy négy év alatt 2 ki-adást értek azok s a legnagyobb elismeréssel emlekszik e művekről minden hirlap.

Kéziratban: Két kötetnyi egyházi beszéd. Életrajzi adatok: A Magyarország és a Nagyvilág 1876. foly. 14-dik számában, itt nem jól talált arczképe is. Vasárnapi Ujság 1879. folyam, 11-dik szám, itt arczképe sike-rül. Egyházi beszédekben Mitrovics Gy. (Egy-ház szónoklattan. Sárospatak, 1878.) itt-ott szövegerőszakolást lát, p. o. Pál apostol! Tro-ászbau hagyott köpönyege könyvei s hártvá-ról beszél a téli napok olvasásban töltéséről. A „Futkározó hamis atyafi” négy ki-adást ért eddig, ezen kívül megjelentek még tőle (a baptisták ellen) „Hazug próféták” fi-gyelmeztető szótát a prot. magyar néphez. Budapest, 1882. 8-r. 15 lap. — „A nazarénus Kósza Julia siralmai, vagyis szerencsemo-da-tás.” Két énekben (Malmás Gazda álnév alatt.) Budapest, 1882. 8-r. 15 lap. — A nem régib

ZEN, átellenében.

re nek-ingek, gallérok és ÁK. felöltők, elegáns azt a LEGJUTÁ. ezésére boosátom.

ruk,

k. pénz- és szivar-dók, ilatszerek és

eljes tisztelettel

O T T S.

teljesítettnek, cso-

szij-gyár

F F I A

ez évi febru azott impreg- ijaít és vörös rró szjakat, r gjobbnak bi- anyok ellen még a k, a mit számos itának. Ezen szjak s és szegzés helyeti gőz és pedves-égben áának. Árjegyzékeket

szijat próbára szál- í használat után is

s magyar gazdasági egye- gyar államvasutak gégyará- os gazd. egyesület gép- látván: a következő tulaj-

nedvesség és a gőz befo-

ritkán szükséges — ugy- közül, — ezen idő alatt

kély nyulékonyasága mellett renkiut 2,505 kgr. terhelte-

lottak ki. Az országos ma-

prizmics László s. k. alelnök.

n tartott üléséről f lveit

ut ragasztott és forrasztott olcsóságukáit fogya is az

gyzó és egyesületi titkár.

áll.

nesém értesíteni, miszerint fel, azon forrasztott impreg- szjak közü nekem isme- e alatt vástak és nyullottak impregnált forrasztott szjak- legerősebb gőzben alkal- nyultak, míg ellenben az on- hogy azt tapasztaltam, mi- edve ségben rövid idő alatt í való használat után is ép- gben ártatlan.

tisztelettel vagyok

er Sámuel s. k., és a szeggyár-tulajdonos.

lő volt az iskola lo-
résztvettek Schö-
sok. Következtek a lo-
miket 12 huszár adott elő,
végezetül vadász-
tett mely 20 percig tar-
méter magas s 1 1/2 méter
Ebben résztvettek: Far-
vich százados kedves-
ados, Baesák száza-
adnagy, Horváth fő-
g. Nagy báró hadnagyok,
t és Schön százados,
hmidt hadnagy kinek
miella urnó díját egy
kezelő gombot ányújtot-
pély véget ért, de a java-
n kezdődött meg a nép-
házában hol a legénység
s eszást tánczolja, ma-
mulatt. A tisztikar este
vilt össze társas vacso-
k a S Gabriella és
valamint igen intelligens
ettek.
tőállítás lesz június hó
gezdred csapó utcai ir-
nyjuk a sorozástól elma-
gyelmt.
a petroleumtól. Tegnap
g történt városunkban a
ánu házbán, hol Bar-
é asszony vigyázatlanság
troleum lámpába akart
s elég gondatlanul a ka-
Egyszerre a láng kicsa-
asszony rubáiba, mely
geszen lángba borult. A
y ki három élő gyermek
tt, hogy megmaradásához
Most a kórházban ápol-
gyes mechanikai szin-
zamosabb idő óta váro-
tart, naponta szép számú
szinkörbe. Az előadások
ságos kis világót lehet
títoően utánozva, ug-
gató csak csodálkozását
mozgó bábuk oly ki-
atokat láttat, a
részeknél lehet látni. —
ike a legkitünőbbnek. A
oly szép eredetiútanat
ban borzasztaná az utazót.
annál is inkább ajánljuk
nébe, mivel ugyane-
gyeszer adták elő nagy-
Linzben; ezen előad-
Frigyos főherczeg is
ével és arról igen elis-
t.
féle fűrdőintézet f. hó
kazan tisztítás miatt —
lesz.
rsaság pozsonyi kirán-
grammja a következőkék
I. Megnyitó beszéd, Ko-
A magyar politikai köl-
báry Károlytól; 3. Dalok
Szabad a vásár. Humo-
ankenburg Adoltól; 5.
y Gyulától; 6. Pozsony
Ferenztől; 7. Király
Kálmántól; 8. Verses
rtól.
rás Nagyváradon Kohn
emlegetik ezt naponként
k. A napokban lépne ke-
t rendbeli feljelentés té-
nyegységűnél esalás miatt.
Lipót, másikkak Keledi
kezdett a sötétség. A fák
zak a homályból, előbb
állók, aztán a távolabbi-
még ködben uszni lát-
e lebegett a föld felett,
kásabb, átlátszóbb lett,
l vörhenyes világoosság
bból kiérték, épen akkor
nap s egy karcsu bádog
yét.
ágtok előtt T. falu. —
egy negyed óra alatt
sten áldja meg nagyság-
ybor sapkáját s ugy állt
tlen fövel.
zsebébe s pénzes erszé-
i, hanem neje meggátolta-
ét nyújtotta megmentő-
begett valamit, de oly
nem hallott belőle sem-
sik sem hallotta. Talán
ta, akár nem, pillantása-
olt, oly felelet, melyet a
vashattak onnan és e fe-
„Nem bírok boszút állni,
eretem önt...
ei beszéltek, ajka egy
i. Némán lehajolt, meg-
s visszafordult az er-
el később a paraszt zen-
tán T. ből hazautaztak
ben megálltak az erdősz-
k. A mogorva ember már
tt a temetőben.

Jöszet ügyvéd áll az élén. Kohn Náci ellen
mindkét vád annyira terhelő, hogy a vizsgáló
bírósg letartóztatását elrendelte s tepnapelőtt
délután fogatába is vette. Kohn Náci a
legveszedelmesebb uzsorások egyike. Azt hall-
juk, hogy a feljelentések egész özöne készül-
elene.
— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon
rokokok s általában a résztvevő közönség,
kik szívünk gyászában osztagozván, felejt-
etlen jó férjem néh. polgár Bösörmeáyi Gá-
bornak f. hó 17-én végbement végtisztesség-
tétlen megjelentek s részvétük által
meltó tájalmunkat enyhíteni sziveskedtek fo-
gadják szívből jövő köszönetünk. — A
gyászoló család nevében ö z v.
Bösörmeányi Gáborné Kerék-
gyártó Zsuzsanna.
— **Az első vallomás a budavári gyil-
kosság ügyében.** A Mailáth országbíró meg-
gyilkolásának gyanuja miatt letartóztatott
egyének tudvalegleg konokul tagadták mind-
eddig, hogy részük lett volna a bűntettben,
vagy akár csak tudomással bírtak volna elő-
készítéséről. Tegnap végre, mint a N. P. J.
jelent, részletes vallomást tett a gyanuba
fogottak egyike, Jávor János. Beismerte,
hogy a kést, mely korpus deliktiként a vizs-
gáló bíróságnál van, Spanga Pál megbizásá-
ból ő vásárolta Támedlynék kecskeméti-
ezai vaskereskedésében. Támedly, mint an-
nak idején közöltük, a kés számozásából s
bővegeiből már előbb felismerte volt, hogy
azt üzletében vásárolták. Fontos felvilágosi-
tásokat adott Jávor a vasgyűrűkről s kap-
csokról is melyekkel a köté Mailáth-palota
erkélyéhez volt erősítve. E tárgyakat is ő
szerezte be. A kötéltre nézve is Spanga el-
leni oly bizonyítékok vannak a bíróság előtt
melyek haszatalanná teszik minden további ta-
gadást.
— **Kivégzés Boszniában.** Bosznia, Bje-
lina városában, mint onnan írják, e napokban
kora reggeli órákban rögtönbírósgai ítéletet
hajtottak végre egy bosnyákon. Az ítélet
kötél-halálra szült, de utólag, hóhér hiányá-
ban, agyonlövésre változtatták át. A kivég-
zett Zsiván Novakovich (Bjelina-i illetőségű,
nős, 22 éves) rablással és életveszélyes fenye-
getéssel volt vádolva. A mult
hónapban még békés falusi korcsmáros volt,
de a bosnyák földön meg-megforduló szerb
kalandorok elesalták a Bjelinától félórányira

eső Szerbiába, honnan teljesen felfegyver-
kezve tért vissza szülőfalujába és fölesapott
rablónak, s a környéken félelmetessé tette
magát. Zsiván Novakovich nemrég megtámadta
Ljeljencében a falu öregjét, a knézt és addig
bántalmazta, míg 32 fútból álló pénzkészletét
át nem adta. Később megelégelte a falu-
helyeken való barangolást, s Bjelinába vetődött,
elrejtözve népes csarsia egyik házában. Va-
laki följelentette a mult hónap 28-án elfogták
és átszolgáltatták a katonai törvényhatóság-
nak. Az egész vizsgálat ideje alatt bátran,
sőt kihívóan viselte magát. Neje és anyja
kínos jagatására daczos hangon mondogatta
többször, hogy hallgassanak. Az elítéltet tö-
mérdek ember kísérte ki a kaszárnya előtti tere-
re, hol — folyton nevetett és cigarettázott.
A pópát nem türe maga mellett s azt mondta
neki, hogy minek jött, ő nem hívatta. Köz-
vetlen az ítélet kihirdetése előtt még beszé-
det is mondott, megbocsátva a néznek mind-
ent, a mit „ő ellene vétett“, de ő nem kért
bocsánatot. Az ítéletet, a székesfehérvári 69.
számu Jellaicsics-ezred négy közbírója haj-
totta végre. Dr. Kohn törvényszéki orvos a
lövésék előrdülése után azonnal konstaltálta
a halál beálltát.
Ismerősök számára
kérek még néhány „Betegbarát“ című könyvecskét,
mert váratlan gyors felgyógulásom következtében azt
mindenki ismerni szeretné stb. — Egy szerencsés
felgyógyultnak e sorai ömögükben beszélnek; ez rt
csak arra figyelmeztetünk, hogy a „Betegbarát“ kívá-
natra **Görtschek K.** egyetemi könyvtáros által **Bécs I.**
Istvánter 6) ingyen és bérmentve küldetik meg, a meg-
rendelőnek tehát nem okoz több költséget 2 krajnát a
levelező lapért.
Végző a Jeney ügyhöz.
Tekintetes Vértési Arnold urnak!
Az uraságod felszólítása folytán
érintkezésbe tettük magunkat **Jeney Mik-
lós** ur segédeivel megkérdezvén őket,
hogy **Jeney Miklós** urnak azon tetteről,
hogy tudniillik míg mi az ön és **Jeney**
Miklós ur közt fennforgó sérelmi ügyet
a lovagiasság terén elintézni kívánván
velük tárgyalásban álltunk, az alatt
Jeney Miklós ur a köztünk fenn-
forgó **lovagias eljárással egész ellen-**

kezben egy oly nyilatkozatot igyekezett
Szirmai Lajostól a „Debreczeni Ellenőr“
volt munkatársától kivenni,*) a mely nyi-
latkozatot általunk tervezett nyilatko-
zatot tökéletesen megsemmisítette volna,
bírtak-e tudomással? Ezen kérdésünkre
a **Jeney Miklós** ur most már csak volt
segédei kinyilatkoztatták hogy ők a
segédeskedéstől visszalepven, velünk
csak is mint magán emberek érintkezhet-
nek és ezennel kijelentik, hogy nekik
Jenei ur ezen tetteről semmi tudomásuk
nem volt.
Kelt Debreczenben 1883. május 19.
Pellet Sándor Tölvgyi Titusz
mint Vértési Arnold ur segédei.
* *) Tudomásunk szerint Szirmay Lajos pénzt is
kapott.
Legujabb.
A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti táviratai.
Budapest, május 19. Kállay közös
pénzügyminiszter tegnap délután nejjével
együtt ideérkezett.
Reval, május 19. Azon hir, hogy az
„arabia“ amerikai hajón tizenhatsz hím-
lőhalálozás fordult elő, alaptalan —
Mindössze három haláleset volt, a hajó-
nak a kikötőbe érkezése előtt. Több meg-
betegedés nem fordult elő.
Dublin május 20. Curlei a phönix-
parki gyilkosok egyike tegnap kivégez-
tetett. Rendzavarás nem történt.

Pétervár május 20. Dolgorukow
herczeg fő kormányzó a koronázásnál fő-
rendezővé kinevezetett.
Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértési Arnold.
Főmunkatárs: **Karczag Vilmos.**
Nyilt-tér.
Tisztelt közönség!
A nagyérdemű börtönvasztó közönség becses tu-
domására hozom, hogy én **Katz Lajos** az Ungár Lajos
és társai cég társa (törvény szerűleg birtokos a cég-
üzletben a Kardos féle házbán, a mai napon végképpen
kiléptem, mindennemű kötelezettség mentesen. Tudva azt,
hogy a nagyérdemű börtönvasztó ösmérséim előtt igen
nagy feltűnést okoz hírtelen kilépésem. Következéleg in-
dokolom, Ungár Lajos cégigyező és vezető visszalepott.
Második társammal Grünberger Adolffal szemben pedig
kinek csak élytökéi van ezen üzletben, az
veszélyeztetve látam biztosítékul nyújtott ingatlanom,
és főleg neven, miután így levadt tőkevel aziel nem
versenyképes: ezek voltak főindokai kilépésemnek.
Fentieket kötelességemnek ösmertem a nyilvános-
ság elé bocsátani.
Kiváló tisztelettel
Katz Lajos
börkereskedő a Czepléd utcán
Kardos féle házbán az Ungár
Lajos és társa cégünel.

1883-iki
FRISS TÖLTÉSÜ
szolyvai, polenai és luhi
Erzsébet ásványvizek
diszesen kiállított üvegekben megrendel-
hetők:
Munkács és **Nytreghyázán**
a központból. a főkraktárból.
Marsalkó Károly,
munkácsi uradalmi ásványvizek bérloje.
Arlejtési hirdetmény.
A m. kir. 2-ik honvéd huszárezred
részére a péterfia-utca végén épülő fő-
deles lovarda belső feltöltésére arlejtési
pályázat hirdettetik, melyhez szükséges
264 köbméter fekete agyagos föld, és 220
köbméter tiszta színhomok, a szállítási
árak köbméterenként számítandók, s írás-
beli ajánlatokba számmal és szóval is
kiirandók, ugy az írásbeli mint a szó-
beli ajánkozónak a tárgyalás megkezdése
előtt, 50 forintot bántat pénzüll le kell
tenni, az arlejtési tárgyalás 1883. május
hó 27-én délelőtt 10 órakor a péterfiai
honvéd huszár laktanyában tartatik meg,
hol a részletes feltételek bármikor a ke-
zelő tiszti irodában megteudhatók.
Debreczen 1883. május hó 12-én.
A m. kir. 2-ik honvéd huszár ezred
kezelő bizottságától.

Grand Theatre
mécanique.
(Nagyszerű
GÉPSZINHÁZ.)
A czepléd-utcai szinkörben.
Uj program.
Szombaton május 19, vasárnap május
20, hétfőn május 21, és kedden május 22-én.
Este 8 órakor.
Nagyszerűen fényes előadás
Műsorozat.
I. Florenz hold feljövételnél.
II. Tengeri vihar és a Meduzsa ha-
jótörése a gibráltári szorosban.
III. Uj önmozgó (automat) művészek
fellépte új átváltozási jelenetekkel.
Végül: A kedvelt vándor-dioráma, (uj
műsor.)
Helyárak: I. Körszék 60 kr. — II. Kör-
szék 50 kr. — 2-ik hely 30 kr. — Tanulók
és katonák 20 kr. — Karzat 20 kr. — Gyer-
mekek 10 éven alul mindenütt felét fizetik.
A zenét a helybeli katonai zenekar szol-
gáltatja.
Tisztelettel
Gierke Frigyes
Drezdából.

Árverési hirdetés.
A debreczeni iparegyesületita-
karék és hitelintézet" által közhírre
tétetik, hogy a nála kölesönök fedezetűl kö-
vetkező számok alatt letett zálogtárgyak, u. m.
466. 468. 540. 573. 607. 644 649. 653. 656.
767. 833 895. 940. 954. 966. 973. 998. 1006.
1046. 1083. 1098 1220. 1234. a f. évi május hó
28 an délután 3 s következő óráiban a tár-
sulat csapó utcai 335. szám alatti helyiségé-
ben törvényes árverésen készpénz fizetés mel-
lett eladatul fognak — mire a venni szándé-
kózók ezennel meghivatnak.
Debreczen, 1883. május 13 án.
Az igazgatóság.

2741/1883. Árverési hirdetés.
Mely által közönségessé tétetik, hogy
a város tulajdonát képező ugynevezett
czepléd-utcai „csordás“-ház, az újabb
rendezés és felmérés szerint 149 □ ölet
tevő telkével együtt, a f. 1883-ik évi
május hó 29-ik napján d. u. 3 órakor a
helyszínén újabban fog árvereltetni és a
feltételek a számvevő hivatalnál közszem-
lére kitétetvén, azokat az árverelni és
venni kívánók ott a hivatalos órák alatt
megtekinthetik.
Kelt Debreczenben 1883. május
12-én.
A városi tanács.

Eladó
boros hordók.
Még legjobb állapotban
lévő üres boros hordók el-
adatnak a „Korona“ szálló-
dában. Széchenyi-utca.

Haszonbérbe kiadó
kaszáló.
A Teszary kiskoruaik tulajdonát ké-
pező bányi 12 és 1/2 boglyás kaszáló
haszonbérbe kiadó. Értekezhetni alólírottal.
Debreczen 1883. május 17.
Dr. Váradi Antal.
ügyvéd, mint a Teszary kisk. gyámja.

Ügynököket
keres a kávé eladáshoz magánosok, vendéglősök, kivéltázak
csinok stb. számára
HAMBURG BAN
A. K. Reiche & Co.

Kilencz érem.
BUDAI
RÁKÓCZY
KESERÜVIZ,
vegylmezettett és ajánlott a budapesti orszá-
gos akadémia által, továbbá Dr. STÖLZEL tanár-
tól Münchenben, Dr. HARDY tanártól Pá-
árisban, s Dr. TICHBORNE tanártól Lon-
donban. Dr. GEBHARDT tanár Budapestben, Dr.
ZEISSEL tanár Bécsben, valamint az or-
vosiaszak más jeles tekintélyei is
du lithion tartalma miatt sikeresen
hasznájják különösen az emésztő szervek
bajainál s vizelési nehézségeknél és más ismert
keserüvizekkel szemben kiválóan ajánl-
tatik.
Kapható minden gyógyszerárban és ásvány-
vizkereskedésben mindig friss töltés. Kéretik hatá-
rozottan Budai Rákóczy vizet kívánni.
A tulajdonosok Loser testvérek Budapes'en.

SALVATOR
első rangu vasmentes savanyuviz.
lithium és bornátriumban gazdag forrás,
orvosi tekintélyek által a légozó és emészté-
ségi szervek hurutos bántalmainál rendelve. — ki-
váló szer a köszvény, hólyag és vese bajoknál. Bor-
ral használva igen kellemes üdítő-ital.
Kapható ásványviz-kereskedésekben s legtöbb gyógy-
szertárban.
Salvator-forrás igazgatóság Eperjesen
Raktárak Debreczenben: Csanak J., Geréby F.
Rickl J. Z uraknál.

ROBEY & COMP.
Budapesten, IX-ik kerület, Üllői ut 35-ik szám alatt.
ajánlják országszerte legjobbakk ismert
tüzanyagot megtakarító
szén-, fa- és szalmafütésre
berendezett
gőzmozdonyokat
felülmulhatlan és bármily időjárás viszonyosságainak legjobban ellentálló
vasgerendás eséplőgepeiket
szabadalmazott magán etető szerkezettel vagy a nélkül.
Árjegyzékek, ugy Magyarország első rendü uradalmi és gazdától származó s gőzesplő készleteink rendkívüli
nagy munkaképességéről és utólérhetlen tartósságáról szóló bizonyítványokat tartalmazó legujabb kiadványunkat,
kivánatra bérmentve küldjük.

SCHWARZ M. BENŐ

férfi divat üzlete

Főpiac 1712.

A „Bika“ közelében.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy férfi divat üzletemet a tavaszi időnyre dusan berendeztem és különösen ajánlom a következő cikkeket:

Gyapjuszövet raktáram a legújabb britni, reichenbergi és más külföldi szövetekkel látam el, melyekből a legdivatosabb öltönyöket kiállítok és ezek jó szabása főm kiállítására és olcsó árakra nézve a t. közönség eddig tett számos megrendésekre hivatkozhatom.

KÉSZ FÉRFI RUHÁK

1 komplett férfi öltöny 9 frttól kezdve.
1 férfi felöltő 7 frttól
Divatos férfi nadrágok 4 ft 50 krtól
Gyermek öltönyök (3 évesektől kezdve) 2 frttól
Fiu öltönyök 6 ft 50 krtól

FEHÉRNEMŰEK:

Sima férfi chifon ingek 1.20-3.50-ig.
Színes férfi (ereten zepbirszővetből) 1.20 tól 3 ig.
Gyermek, színes vagy fehér ingek 1 ft 20.
1 tuczat zsebkendő színes széllel 1 forint 20 krtól kezdve.
1 tuczat zsebkendő betűkkel 2 ft.
1 tuczat fehér vászon zsebkendő 2 ft 50 kr.

FÉRFI és GYERMEK KALAPOK:

u. m. kemény férfi kalapok 2 ft 50 krtól 5 frtig
gyermek kalapok 90 krtól kezdve.

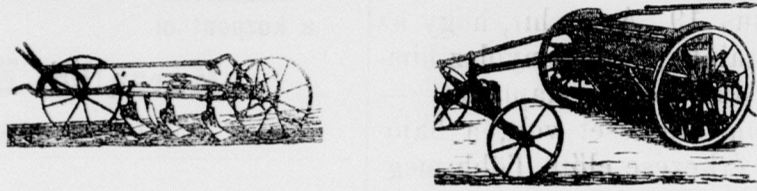
Nagy választék: nyakkendőkből, gallérok és kiegészítőkből, selyem és másféle esernyőkből.

Gumi köpenyek 10 frttól kezdve.
Gumi és bőr kamáslik bőrdöngők és más utli eszközök!

FÉRFICZIPÓK:

Egy legjobb hazai gyárból raktáramban vannak, ugyszintén karlsbadi készítmények is.

SCHWARZ M. BENŐ férfi divat üzlete Főpiac, a Bika közelében.

Sack-féle gazdasági gépek.

A tavaszi munkaidény bekövetkeztén, van szerencsém a t. cz. gazdaközönségnek: SACK RUDOLF gyári cégnek, már a vidéken is előnyösen ismert földművelési gépeit és eszközeit u. m.:

könnyű hármast, kapáló- és töltőgépeket, sorvetőgépeket sat. felajánlani és egyszersmind tudomására hozni, miszerint azok BERGER HENRIK urnál Debreczenben is készletben tartatnak és gyári áron árultatnak.

Propper Samu
gyári képviselő.

561,306 varrógép

vagyis több mint a föld összes varrógép gyártmányának harmadrésze adott el a múlt évben a Singer Manufacturing Co. által és a legutóbbi 10 év alatt ezen gépgyár 4 millió varrógépnel többet adott el. — Ezen rendkívüli eredmény adja meg a bizonyítványt az eredeti Singer-varrógépek jószágáról, melyekből tőlőnben a folytonos észszerűsítés és újítás által oly tökéletesek, mint egyetlen más gyártmány sem. Különösen az új lábhajtó az, mely rendkívüli előnyvel bír, mert míg a más szerkezetű járása hamar megnehéződik, ez soha meg nem kopik, — s mindig egyformán könnyen jár, annyira, hogy gyenge és öreg személyek által is könnyen kezelhető. Az eredeti Singer gépek gyári áron jótállás mellett 1 frt heti részletfizetésre ad el.

NEIDLINGER G., Debreczen, piacz-utca 2145.

Dreher Antal kőbányai sör főraktára

Debreczenben, piacz u. 1824. Szikszay Gyulánál

ÁSZOK,
márcziusi
és
korona sörök
palaczk
és
hordó számra
eredeti pecséttel
gyári áron.

Naponta friss
töltésű palaczkos
SEREK
25 és 50 palaczkos
ládakban,
valamint
hordós sör
25, 50 és 100
literes
hordókban.

Vidéki megrendéseket alkalom által, vagy posta úján köszönettel veszek, s annak végrehajtását pontosan teljesítve, tetszés szerint a vasuton utánvétellel megküldöm.

Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Cséplőgépek, kéz és erőhajtásra szalmazárórosta és tisztítókészülettel.
Járgányok, 1-6 íg. marhá a szilárdon állóan és kerékre szerelve mint különlegességek készítettnek és ismert kitűnő munkaképesség, és szerkeze ben olcsó árak és jótállás mellett szállítatnak.

Mayfart Ph. és társa által

BÉCS. Praterstrasse 66.

GYÁR MAJNAI FRANKFURT BAN.

Több mint száz éremmel és okmánnyal kitüntetve majdnem minden országban. Magyarországra szállított cséplőgépekről több száz elismerő bizonyítvánnyal valamint leírással és árakkal ellátott képes árjegyzékkel kívánatra szolgálunk.

Ügyes ügynőköt kerestetnek. Ismételtadók tetemes árleengedésben részesülnek.

Végladás.

Van szerencsém a n. é. helybeli és vidéki közönséggel tudatni, hogy részint a lanyha és mostoha élet, részint családi körülményeim miatt, itt a helybeli piacon majdnem 30 év óta fennálló, a legsok közö teretű, a legszolidabbnak ismert és éppen ezért a nagyérdemű közönség becses bizalmát megnyert üzlettemmel végkép felhagyni szándékozom.

vegladást

kénytelenítetem eszközölni. Felhívom tehát eddigi becses vevőimet a mindazok, akik a jóhoz, és szolidhoz szokva vannak, miszerint becses látogatásaikkal engem megismerve méltóztatásnak, hogy meggyőződést szerzhessenek arról, miszerint ép úgy, mint ez előtt a legjobb és legszolidabb árakkal szolgálók ugyan; de az eddiginél sokkal

olcsóbb árak mellett, azaz: egészen gyári áron,

mely szerint a száza és, amolyra dolgozni szokunk, a vevő javára esik.

Figyelemzetelem végre üzletbarátaimat is, hogy a felelőbb is említett jó hírnevnek örvendőüzletemet, kedvező feltevések s biztosíték nyújtása mellett át is adom. Nyiregyháza, 1883. április hó.

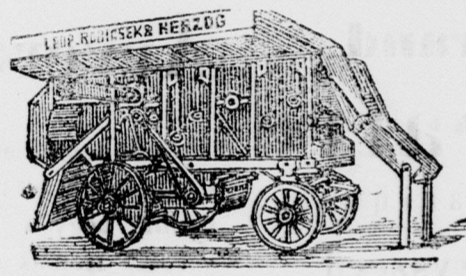
Kiváló tisztelettel

Ungár Lipót.

Cs kir. szabadalmazott cséplőgép,

csak EGY forgattyutengellyel.

Kevés gőzfő-
gyasztás
nagy munka-
képesség.

Leggyorsze-
ribb és
legtartósabb
szerkezet.

Könnyű járása! Nagy megtakarítás a kezelő személyzetben és gépolajban! Kedves feltevések. Leiratok és árjegyzékek ingyen.

Robitzek Lip & Herzog, Bécs, Praterstrasse 50 sz.
Mindennemű gazdasági gépek raktára.

A Visk-Várhegyi fürdő

(Máramarosban)

folyó május hó 20-án nyitattik meg.

Az erősítő hatású vasas tartalmú gyógyvíz különösen vérszegénység, női betegségekben, görbely, S.p. rászt, (hypocondria) és melkban indult bőrbetegségekben, Szelhűdésben, stb. kitűnőnek bizonyult be.

A lakozókak kegyelmesek, s a vidék gyönyörű. A fürdőnek állandó orvosa és állandó zenéje van. A legközelebbi vasuti állomás Bustyabáza, a honnan a fürdő helyiséghez, 1 1/2 óra alatt lehet kocsi útjani. A vasuton a Visk-Várhegyre és onnan visszautasoknak a személyjegyekre 33% kedvezmény nyújtatik, levélbeli megkeresésekre a fürdő bérletk válaszolnak.

Visk Várhegy 188 május 1 sz.

Tisztelettel

Eglis és Jakabovics.

Tisztelettel jelentem a n. é. közönségnek, hogy itteni

férfi ruha üzletemben

a már megérkezett tavaszi és nyári szövetek megtekintés és megrendelés végett szolgálatára állanak.

Az újabb időkben nagyobbodó keresletnek megfelelőleg jelentem azt is, hogy papi selyem palástok hozzá való főveggel együtt nálam megrendelhetők.

KÉSZ FÉRFI RUHA RAKTÁRAM

pedig, hol a felekre terhelő alku nélküli készpénz fizetés mellett szolgáltatom ki a t. közönséget, minden igényeknek megfelelőleg el van látva kész férfi öltözékekkel, melyek saját szabásom és gyártásom szerint készítvők, vagyok a n. é. közönségnek

alázatos szolgálja

Szedlák József

FÉRFI SZABÓ.